

DE WOESTIJN SINAI

(tweede vervolg)

Als Job (hoofdstuk 13:15) zegt: “Ziet, zo Hij mij doodde, zou ik niet hopen?” dan is dat beter een bewonderenswaardig gezegde, hetzij wij het als de taal van bemoediging, of als die van vertrouwen opvatten.

Als de grote lijder zegt: Ziet, zo Hij mij doodde, dan geeft hij daardoor een overgegevenheid zonder voorwaarde te kennen, ja, dat het hem wel is, hoe de Heere het verder met hem ook maken moge. En dat kan slechts hij voor een lichte zaak achten, die het niet begrijpt. Arme Job, zou men zeggen, gij spreekt wel. Maar vanwaar zult gij daartoe de kracht ontlennen, indien het tot de werkelijkheid mocht komen? Maar hij voegt erbij: “Zou ik niet hopen?”

Hij vraagt, wat zou mij bewegen, mijn hoop op Hem te laten varen? De zwaarte, de hevigheid, de duurzaamheid van het lijden? Neen, dat dringt er mij te meer toe, dewijl het mij elk ander steunsel wegrukt. Een schipper kan ankers verliezen, masten kappen en goud en zilver over boord werpen, om zichzelf te redden, maar het kompas zal hij niet aan de golven prijsgeven, maar het bewaren zolang hij kan.

En al ware het ook dat het water tot aan de ziel kwam en de stroom mij over het hoofd heensloeg, zou ik niet hopen op Hem, Die alles stillen kan? Zou mijn zonde het doen? Neen; hij zegt, hoofdstuk 14:17: “Mijn overtreding is in een bundeltje verzegeld.” “Heb ik gezondigd, wat zal ik U doen, o Mensenhoeder?” (7:20.) Maar dringt zij mij niet te meer, om op Zijn barmhartigheid te hopen, naarmate ik minder verdiensten heb, en mij zoveel te vaster aan Hem te houden, Die mij door God tot rechtvaardigmaking is geworden; zoveel te meer op Zijn alles betalend Offer te zien, naarmate ik in mijzelf minder bezit en niets goeds kan verrichten?

Moet ik dan Zijn genade niet te groter achten dan mijn zonde, al ware daaraan ook een hete worsteling en zware strijd verbonden? Zou ik niet op Hem hopen, omdat ik zo arm ben, dewijl de armoede mij des te meer Zijn rijkdom nodig maakt, en mij noodzaakt, Zijn Koninklijke milddadigheid zoveel te indringender in te roepen? Of zou mijn krankheid mij beletten te hopen? Maar dringt zij mij niet veeleer, om tot de Geneesheer te vluchten, Die mij uitnodigt om te komen, al zou die krankheid ook dodelijk en ongeneeslijk zijn?

Maar wie zal mij leren geloven, indien Hij het niet doet? Zal mijn dodelijk onvermogen en mijn ellende dat hopen beletten, daar ik Hem juist daarom zoveel te meer nodig heb? Och neen! ik hoop en blijf op Hem hopende. Waarop zal ik anders steunen?

Hij dringt temeer op den Heere aan, naarmate meer hinderpalen hem daarvan terug willen houden. Zo deed ook Mozes, zoals wij thans onder 's Heeren zegen en leiding wensen te doen zien.

Exodus 34:8, 9

“Mozes nu haastte zich en neigde het hoofd ter aarde, en hij boog zich. En hij zeide: Heere! indien ik nu genade gevonden heb in Uw ogen, zo ga nu de Heere in het midden van ons, want dit is een hardnekkig volk; doch vergeef onze gerechtigheid en onze zonde, en neem ons aan tot een erfdeel!”

Wij hebben de gebeurtenissen in de woestijn en aan de berg Sinaï uit een tweeledig oogpunt beschouwd, eerst de zonden des volks, daarna hun begenadiging door de bemiddeling van Mozes; laat ons nu de laatste in overweging nemen, nadat wij over de eerste nog enige aanmerkingen hebben gemaakt.

De kinderen Israëls bezondigden zich tegen God door een gouden kalf, waarmee zij afgoderij bedreven. Maar een ieder moet voor zichzelf weten, wat dat kalf, dat aardse, zinnelijke, dierlijke of zelfs beneden dierlijke is, waarmee hij wellicht afgoderij bedrijft. Dat toch niemand zo licht denke, dat dit hem niet raakt; want al mocht het hem ook niet in een grovere zin aangaan, hij mag toch wel toezien, of hij niet in een diepere zin en op een des te gevaarlijker wijze afgoderij bedrijft. Wat de afgoderij betreft, zoals die onder de heidenen plaatsheeft, daartoe zijn wij, evenals de Joden en Mohammedanen, zekerlijk te beschaafd, gelijk er onder de afgodendienaars in die tijd ook sommigen waren. Al is het ook iets zeldzaams, iemand te ontmoeten, die beweert, dat er geen God bestaat, omdat het tegendeel te diep in de menselijke natuur is gegrift, zo wordt het daarentegen des te meer aangetroffen, dat vele mensen zich gedragen, alsof er geen God, geen oordeel en geen eeuwigheid was.

Indien zij dat enigmatische voor zeker hielden, dan zouden zij zo roekeloos niet kunnen leven; want een geloven, een voor waar houden, zonder invloed op het gemoed van de mens, is van geen waarde en een leugen gelijk. Wat kan het – om slechts iets aan te stippen – baten, dat iemand met de mond een Goddelijke voorzienigheid belijdt, en daarbij zo gezind is en tewerk gaat en zich gedraagt, alsof alles bij toeval geschiedde, of dat alles van hem en de omstandigheden afhing?

Maar de Schrift spreekt ook nog van een andere afgoderij dan die grove heidense. Zij spreekt van mensen, die de buik tot hun god maken, die zij dienen, en voor wie het hoogste geldt wat de zinnen streelt en hun begeerlijkheden bevredigt. Hun kleding, woning, tafel, hun meubelen, hun verkeer, allerlei spel, drank en dans, alles is slechts op de voldoening van het vlees berekend; hun doen, denken en trachten heeft alleen ten doel zich goede dagen te verschaffen.

“Maar”, zegt de apostel, “hun einde is het verderf.”

Een verschrikkelijk, nooit geloofd einde hebben zij tenslotte te oogsten; zij brengen zichzelf, evenals de rijke man, in de hel en haar pijnen. Zij moesten liever in het treuren en klaaghuis dan in het drinkhuis gaan, liever ellendig worden en wenen. Maar zij laten zich noch vermanen noch raden, en hun buikdienst behaagt hun zo goed, dat zij, evenals de kinderen Israëls hun goud, daaraan hun ziel en lichaam opofferden.

Inderdaad, een rampzalige keus! De Heilige Schrift noemt ook geldgierigheid afgoderij. Hij alzo, die gierig, hebzuchtig is, maakt zich schuldig aan afgoderij. En deze soort van afgodendienst wordt bijzonder in de handelswereld gedreven, wier aard reeds medebrenghet, naar winst te grijpen; terwijl de andere standen meer tot iets beperkt zijn, staat daarentegen voor haar de ganse wereld open.

Maar zijn niet in onze dagen vele rijke handelshuizen juist door hun onbegrensde begeerten gezonken, en hebben zij niet bij dat jagen, om te grijpen wat zij niet hadden, verloren wat zij bezaten? Welke kunstgrepen en slinkse wegen, welke loosheid en bedriegerij moeten niet al voor geoorloofde middelen, voor wijsheid en schrandere uitvinding doorgaan!

Maar waarheen zullen deze dingen menigeen, hetzij persoonlijk, hetzij zijn nakomelingen reeds in deze wereld brengen? Dat men eerst door die ongerechtigheid tot de bedelstaf wordt gebracht, en daarna voor de afgodendienst ook nog de hel ten loon ontvangt. Zolang gij twee rokken hebt, en er niet een van geven kunt aan hem, die er geen heeft, zult gij u niet rein van afgodsdienst kunnen houden; want gij moet weten, dat een gierigaard evenmin het koninkrijk Gods beërft als een doodslager, lasteraar, hoereerder, dronkaard en dergelijken.

Ook maken de mensen zichzelf tot hun god, dat is: zij hebben zichzelf lief boven alles, en alzo ook meer dan God; zij maken zichzelf, hun eigen wil, hun eigen genoegen, hun eigen voordeel en eigen eer tot hun enig doel, waaraan zij alles dienstbaar maken, waarvoor, zij als het er op aankomt, alles opofferen, zelfs God en Zijn gemeenschap; zij handelen met betrekking tot zichzelf zo, als men alleen met betrekking tot God handelen mag.

Judas offert Jezus op aan zijn bijzonder voordeel; koningin Athalia doodt, volgens 2 Kon. 2, alle koninklijke kinderen, om zelve te heersen; Herodes wil Jezus terstond na Zijn geboorte ombrengen, om zijn eigen troon te bevestigen; hij doodt ook later zijn eigen zonen om hetzelfde doel te bereiken. Zo maakt de mens zichzelf in plaats van God tot het enige doel zijns levens; hij keert het alzo geheel om. Evenzo vertrouwt hij op zichzelf. Sanherib meende, dat hij al zijn krijgsdaden in eigen kracht ten uitvoer had gebracht, en anderen hielden hem voor een groot veldheer, zonder hoger op te zien; gelijk men nog algemeen gewoon is te doen. Maar hoe kwaad is in de ogen des Heeren de eigen roem van die man, hoewel hij slechts een heiden was.

Nauwelijks heeft Nebukadnezar gezegd: "Is dit niet het grote Babel, dat ik gebouwd heb tot een huis des koninkrijks, door de sterkte mijner macht en ter eer mijner heerlijkheid!" of hij wordt gelijk het vee op het veld. En als Herodes de toejuiching des volks: "Een stem Gods en niet des mensen!" met welbehagen hoort, krijgt hij een slag in zijn lichaam, waaraan hij spoedig in ellende en onder onuitstaanbare smarten de geest geeft.

En in later tijd stierf een Engelsman onder de moordenaarshanden van dezelfde wilden, wier eenvoudigheid hij misbruikt had, om zich door hen als een God te laten eerbiedigen. Tyrus werd door het Godsbestuur vernietigd, juist omdat zich zijn hart verhief en zeide: "Ik ben wijs."

Elk vertrouwen, dat de mens in zichzelf stelt, is niets dan een fijne afgoderij, die niet minder strafbaar is dan een grove. En zo is, ook zonder gouden kalveren en afgodsbeelden, de afgoderij in deze wereld steeds nog zeer groot en algemeen. Zelfs de gewone spreekwijzen duiden het aan; want zegt men niet: "hij maakt zich dat tot zijn God, dat is zijn afgod;" waarmede men wil te kennen geven: hij is daaraan zeer gehecht, hij hecht er een grote waarde aan. En wat is het dikwijls, dat de afgod van de mens uitmaakt?

Menigmaal is het belachelijk, vaak schandelijk en altijd zondig. Begeerlijkheid der ogen is het, begeerlijkheid des vleses en grootsheid des levens, wat de driehoofdige afgod der mensen vormt; de wereld is het, om welke zij ronddansen, gelijk de kinderen Israëls om hun kalf.

Maar de mens wil niet dat hem zijn zonde ontdekt wordt, dewijl hij haar te liefheeft en haar niet wil afleggen. Hij zoekt allerlei uitvluchten en verontschuldigen. Dit zien wij bij Adam. In plaats van zijn zonde te belijden, daar God het hem toch door die vraag zo duidelijk maakte: “Hebt gij van die boom gegeten, van welke Ik u gebod, dat gij daarvan niet eten zoudt?” deed hij eerst alsof slechts zijn naaktheid hem bewogen had, zich uit schaamte ter zijde te houden, en toen dat niet wilde gelukken, was hij schaamteloos genoeg, om de schuld op Zijn Schepper Zelf te schuiven en te zeggen: “De vrouw, die Gij bij mij gegeven hebt, die heeft mij van de boom gegeven, en ik heb gegeten.”

Zo tracht hij voor schuldeloos door te gaan, maar volstrekt niet zijn schuld te belijden. Maar hij, die zijn misdaad loochent, zal niet voorspoedig zijn. “Indien wij onze zonden belijden, Hij is getrouw en rechtvaardig, dat Hij ons de zonden vergeve en ons reinige van alle ongerechtigheid.” Welke omwegen moest Nathan maken, en hoe voorzichtig moest hij het aanleggen, om koning David zijn begane zware zonde te ontdekken, en hem tot een boetvaardige belijdenis te brengen, gelijk hij ook zelf belijdt, dat hij het wilde verzwijgen, hoewel zijn beenderen daaronder begonnen te verouderen, en zijn sap veranderde, verdroogde als in een hitte des zomers.

Maar zodra hij zover gebracht werd, dat hij kon zeggen: “Ik zal belijdenis van mijn overtredingen doen voor de Heere,” toen vergaf Hij hem de ongerechtigheid zijner zonden. Zo zocht ook Aäron uitvluchten, toen Mozes hem verweet en vroegde: wat het volk hem gedaan had, dat hij deze grote zonde op hen gebracht had? In plaats van zich voor God te verootmoedigen, kruipt hij voor zijn broeder en noemt hem zijn heer: “De toorn mijns heren,” zegt hij, “ontsteke niet; gij kent dit volk, dat het in het boze ligt.”

Maar dat is immers zo goed als niets gezegd! Omdat het volk in het boze ligt moest ik in het boze voorgaan; welk een gevolgtrekking! Op deze wijze zouden ook zij, die het boze konden hinderen, het de vrije loop kunnen laten, alleen omdat de mensen daartoe geneigd zijn. Ware dit geldig, dan deden God en de overheid niet goed met moord en diefstal te verbieden en te straffen. Maar ligt er niet louter dwaasheid in alle verontschuldigen, daar men zich slechts van het doel verwijdert, dat men tracht te bereiken? Belijd uwe misdaden, ziedaar het eerste vereiste; en de verzekering: “Ik ben barmhartig en zal niet eeuwig toornig zijn,” is daartoe een krachtige bemoediging.

Maar in plaats van deze weg in te slaan, zegt men: “Ik meen het toch zo kwaad niet, velen zijn veel slechter; ik zeg ook niet, dat ik mij niet nog eens verbeteren en bekeren zal, hoewel het mij thans nog niet gelegen komt; ik doe toch ook nog veel goeds, waarop ik evenwel niet roemen zal, en gebreken zal toch een ieder nog wel hebben;” en dergelijke weigeringen meer, die toch in de grond beschouwd, niets anders zeggen dan: neen, mijn zonden te belijden en mij te bekeren, daarin heb ik geen lust.

Maar kan wel iemand een rampzaliger keus hebben dan deze? Aäron houdt zich ook tamelijk onschuldig. “Ik eiste hun goud van hen, wierp het in het vuur, en dit kalf is er uit gekomen;” maar heeft hij niet vooraf het goud uit hun hand genomen, en staat er niet: “En hij bewierp het met een griffie, en hij maakte een gegoten kalf daaruit; toen zeide hij: Dit zijn uw goden, Israël, die u uit Egypteland opgevoerd hebben.”

Ach, wel heeft God recht, om het volk te zeggen, dat het niet om hun gerechtigheid en oprechtheid des harten in het beloofde land kwam, want zij waren een hardnekkig volk.

Terecht heeft Jezus veel reden, om de mensen een krom en verdraaid geslacht te noemen, en daarom bidt David: “Wend van mij de weg der valsheid, en verleen mij genadiglijk Uw wet.”

Hij, die het vatten kan, wat een rein, oprecht hart betekent, zal aarzelen, om er zich lichtelijk op te beroemen, en zich herinneren, dat Salomo de menselijke natuur in het algemeen als arglistig voorstelt, en dat er christenen zijn, die door Petrus worden vermaand om alle huichelarij en ook andere ondeugden af te leggen.

Een eenvoudig oog verlicht het ganse lichaam, maar een boos oog verduistert. Het is iets groots, maar ook iets noodzakelijks, zijn oog zonder bedrog op God te richten; want God heeft oprechtheid lief, en de oprechten laat Hij het welgelukken; evenals Hij het is, die genade verleent, zo is Hij het ook, die oprechtheid, gerechtigheid en gerichte in Jakob werkt.

Daarvan was David zozeer overtuigd, dat hij in Psalm 139 met sterke aandrang bad: “Doorgrond mij, o God! en ken mijn hart, beproef mij, en ken mijn gedachten.” Want God Zelf zegt, Jer. 17: “Arglistig is het hart, meer dan enig ding, ja dodelijk is het: wie zal het kennen?” En daarom bad David: “Schep mij een rein hart, o God! en vernieuw in het binnenste van mij een vaste geest.”

Mozes had nu, als middelaar van het Oude Verbond, op zich genomen, te beproeven, of hij de misdaden des volks kon verzoenen. Dat ontmoette grote zwarigheden, maar hij liet niet af, totdat hij eindelijk een volkomen begenadiging bewerkt had. Vooreerst viel hij op zijn aangezicht neder en bleef op een ongelooflijke wijze alzo veertig dagen en nachten voor den Heere liggen, zonder voedsel te nemen.

Inderdaad, een langdurige en ernstige boetvaardigheid, die hij voor de zonde des volks openbaarde! “Want,” zegt hij, “ik vreesde vanwege den toorn en de grimmigheid, waarmede de Heere zeer op ulieden vertoornd was, om u te verdelgen.” Deut. 9:19. Mozes deed dat door een vurige drang van onuitsprekelijke liefde tot zijn volk, die God in hem ontvlamd had, en die zover ging, dat hij bad, zeggende: “Och, dit volk heeft een grote zonde gezondigd, dat zij zich gouden goden gemaakt hebben. Nu dan, indien Gij hun zonden vergeven zult; doch zo niet, zo delg mij nu uit uw boek, hetwelk Gij geschreven hebt.”

Jezus zeide tot Zijn discipelen: “Verblijd u veelmeer, dat uw namen geschreven zijn in de hemelen!” Mozes geloofde met recht, dat hij zich, aangaande zijn persoon, ook daarover mocht verblijden; dat was ook de grond zijner zaligheid. En nochtans gaat zijn liefde zo ver, dat hij om des volks wil zelfs dat heil voor God verloochent. Van zulk een liefde hebben wij onder de gewone mensen slechts één voorbeeld, namelijk Paulus, die ook volgens Rom. 9, wenste van Christus verbannen te zijn, om zijn broederen naar het vlees, namelijk de Joden.

Inderdaad een ongelooflijke liefde, die in haar opoffering zo ver gaan kan, om anderen niet slechts als zichzelf lief te hebben, maar in zulk een mate zijn ziel en zaligheid voor anderen te wagen. Wij laten ons met de vernuftige of vleselijke uitlegging en beperking der geleerden en hun onderzoek, of dat al dan niet betamelijk is, volstrekt niet in.

Genoeg, Mozes onder het Oude, en Paulus onder het Nieuwe Verbond betonen zulk een ongewone liefde te bezitten, een vlam des Heeren, die vele wateren niet kunnen uitblussen. Doen wij te veel, zegt Paulus, 2 Cor. 5, of eigenlijk: “Hetzij wij uitzinnig zijn,

wij zijn het Gode, hetzij wij gematigd van zinnen zijn, wij zijn het ulieden.” Wilden wij onze armzalige liefde, ons vonkje geloof, onze geringe ervaring tot een grens maken, die ook anderen niet konden of mochten overschrijden, dan zouden wij tonen zeer aanmatigend te zijn.

Nochtans werd het aanbod van beiden afgewezen en aan Mozes werd geantwoord: “Dien zou Ik uit Mijn boek delgen, die aan Mij zondigt.” Het voldoende offer aan te brengen was voor een Ander voorbehouden.

Wie denkt niet aan het veertigdaagse vertoeven van Jezus Christus in de woestijn; wie niet aan Zijn nedervallen op het aangezicht, Zijn tranen en sterk roepen, Zijn angst, Zijn wenen en beven; wie denkt niet aan Zijn wondervolle opoffering gedurende de drie uren lange duisternis en het verlaten zijn van God aan het kruis, daar Hij Zich geheel en al, naar ziel en lichaam, voor tijd en eeuwigheid, en vast besloten, opofferde, en liever Zelf uit het boek des levens verdelgd wilde worden, dan een Zijner schapen te laten omkomen, Zich aan de gerechtigheid Gods voor hen overgaf, Zich in het stof des doods liet leggen, door welke Offerande in eeuwigheid volmaakt zijn allen, die geheiligd worden.

Ja, “Hij liet Zich tot zonde maken, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem.”

Mozes richtte door zijn eerste beproeving tot verzoening wel iets, maar toch slechts weinig uit. God hield Zich nog als het ware vreemd, Hij gaf wel te kennen, dat Hij, gedachtig aan Zijn eed, hun het beloofde land geven zou, maar Hij sprak van het volk als zulk een volk, dat niet Hij, maar Mozes uit Egypte geleid had; ja Hij liet zelfs gevoelen, alsof er nog een afkeer in Hem was, die elk ogenblik in toorn tot verderving van het halsstarrige volk kon losbreken; waarom Hij hun een minder heilig wezen dan Hij is, een geschapen engel tot leidsman wilde geven.

De terughouding, waarbij geen innige gemeenschap plaatsvindt, is geheel in overeenkomst met de Oudtestamentische bedeling. Maar zo terughoudend, zo tussen hoop en vrees tegenover God staat nog elke ziel, die nog niet tot de volkomen verloochening van zichzelf en van de wereld, nog niet tot een volledig geloof en tot een helder doorzien in de volmaakte verzoening gekomen is; en eveneens als zij zich dan met de barmhartigheid vertroost, verschrikt zij wederom voor de gerechtigheid en de heiligheid Gods, en is bezorgd, dat er vroeger of later over haar een tot nog toe terughouden toorn zal losbreken.

Daaruit ontstaat een angstig, knechtelijk christendom, waartegenover de apostel een blijmoedig toenaderen tot de troon der genade plaatst, dat voortspruit uit de door den Geest verlichte kennis van de door Jezus Christus bewerkte, volmaakte verzoening. Een heerlijke kennis, die slechts het werk des Heiligen Geestes is, Die het neemt uit hetgeen van Christus is, om het de kinderen te verkondigen; een kennis, die hen, welke haar bezitten, niet onvruchtbaar laat, maar wel een vrede mededeelt, die alle verstand van engelen en mensen te boven gaat, een kennis, naar welke iedere heilbegerige ziel terecht hartelijk verlangt en die ook aan alle verootmoedigden wordt medegedeeld.

God hield Zich ook zo terug, niet met het doel om Mozes te verschrikken, maar wel om een ware verootmoediging te bewerken; want al mocht hij ook veertig dagen en nachten op zijn aangezicht voor God gelegen hebben, toch gold dat alles nog niets tot verzoening

van het strafschuldig volk; er moest nog iets geheel anders zijn en geschieden, als het volmaakt zou zijn; aan de ene zijde moest Mozes deze verootmoediging op het volk overbrengen, maar ten andere en vooral zoveel te vuriger op het hart Gods aandringen.

Dat alles gebeurde dan ook. Mozes moest in de naam van God het volk aanzeggen: "Gij zijt een hardnekkig volk! in een ogenblik zou Ik in het midden van ulieden optrekken, en zou u vernielen; doch nu, legt uw sieraad van u af, en Ik zal weten wat Ik doen zal." Het volk gehoorzaamde. Toen nam Mozes de tent en spande haar buiten het leger, daarmee tonende, dat zij onwaardig waren, dat God onder hen woonde.

Ook was de wolkkolom niet over hen, maar over de tent buiten het leger. Dat zullen angstige dagen zijn geweest van boetvaardigheid en verwachting der dingen, die komen zouden; toen zal wel niemand aan dansen en spelen, maar veeleer aan zuchten en wenen gedacht hebben. Wellicht zullen zij nauwelijks lust gehad hebben om te eten en te drinken. Hoe zullen zij hun afval van God, hun roekeloosheid, hun dwaasheid beweend, beklagd en de vurigste voornemens opgevat hebben, om God nimmer weder te beledigen.

Ziedaar de uiting der boetvaardigheid! Zo moet het hart verbrijzeld en verootmoedigd worden, zo moet het zijn onwaardigheid en strafwaardigheid met smart belijden. Zijt gij uit eigen ondervinding bekend met zulk een boetvaardigheid? Dat moest alsoo zijn.

Als Mozes in de tent ging, zag het volk hem achterna, en de wolkkolom stond tot in de deur, alwaar de Heere met Mozes sprak als een vriend met zijn vriend. Dan boog zich een ieder van het volk in zijn deur en smeekte om genade, waarvan zij in Mozes zulk een verheven voorbeeld zagen. En dat gebed wordt door de boetvaardigheid vurig opgezonden. "Ziet, hij bidt," staat er van Paulus, en de Heere noemt dit een duidelijk kenmerk zijner ware boetvaardigheid.

Zo twijfelachtig stonden de zaken een tijdlang en het volk wist niet, of God naar recht of naar genade met hen wilde handelen. Maar hun middelaar maakte van de innige betrekking, waarin hij met God stond, gebruik tot hun voordeel, en beklagde er zich over, dat hij het volk moest voortleiden en niet wist, wien de Heere met hem zou zenden, dewijl Hij toch gezegd had: "Ik ken u bij name en gij hebt genade gevonden in Mijn ogen, zo laat mij Uw weg weten, en ik zal U kennen, opdat ik genade vinde in Uw ogen, en zie aan, dat deze natie Uw volk is," Ex. 33:13.

Men kan denken, met welk een ijver en aandrang Mozes smeekte; wellicht heeft hij zijn gebed met verzuchting en tranen doen gepaard gaan. Zo klaagt de kerk, Jes. 64: "Gij verbergt Uw aangezicht voor ons, en Gij doet ons smelten door middel van onze ongerechtigheden;" gelijk ook de Kananese vrouw dit ondervond, toen zij een driemaal herhaalde geweldige aandrang op de ontferming van Christus moest doen, eer Hij haar hielp.

Jakob moest de ganse nacht met gebed en tranen om een zegen worstelen eer hij die ontving. Het kan wel enige tijd, ja het kan soms lang schijnen, alsof alles tevergeefs was, en de Heere Zijn barmhartigheid vanwege Zijn toorn toegesloten had. De nacht kan soms steeds zwarter en angstiger worden, eer de vriendelijke dageraad aanbreekt, wanneer de worstelaar na verwrongen heup geliefkoosd wordt. Zo gemakkelijk gaat het niet, om zijn eigen leven om Christus' wil te verliezen, om het in Hem weder te vinden.

Mozes kreeg een aangenaam antwoord, dat hij dadelijk tot zijn voordeel aangreep. Had God vroeger verklaard, dat Hij hem slechts een engel wilde medegeven, hetgeen allen een zeer vernederend bericht toescheen, zo sprak God thans: "Mijn aangezicht zal met u gaan om u te leiden." De Heere maakte hier onderscheid tussen Zijn aangezicht en Zichzelf, dewijl in het Goddelijk Wezen een meerderheid is. Dat aangezicht is Zijn Zoon, het Afschijnsel Zijner heerlijkheid, het uitgedrukte Beeld Zijner zelfstandigheid, die de Heere al Zijn goedertierenheid en Zijn heerlijkheid noemt.

Dit vatte Mozes met beide handen aan, en zeide: "Indien Uw aangezicht niet medegaan zal, doe ons van hier niet optrekken. Want waarbij zou nu erkend worden, dat ik genade gevonden heb in Uw ogen, ik en Uw volk? Is het niet daarbij, dat Gij met ons gaat? Alzo zullen wij afgezonderd worden, ik en Uw volk, van alle volk, dat op de aardbodem is." Hij kreeg tot antwoord: "Ook deze zelve zaak, die gij gesproken hebt, zal Ik doen; dewijl gij genade gevonden hebt in mijn ogen, en Ik u bij name ken." Het ging Mozes thans gelijk er geschreven staat: "Indien gij in Mij blijft en Mijn woorden in u blijven, zo wat gij wilt, zult gij begeren en het zal u geschieden." Het ging hier naar de verbazende woorden, die wij bij Jozua lezen: "Dat de Heere de stem eens mans alzo verhoort."

Er kunnen tijden zijn, wanneer het geloof over de elementen gebiedt, en het zeker is, dat het alles ontvangen zal, wat het van God bidt, wanneer Hij doet wat de Godvruchtigen begeren, in het vertrouwen, dat Zijn oor daarop merkt. Hoe onbegrijpelijk nederbuigend kan de Heere Zich aan een door Hem voorbereide ziel openbaren! "Een krachtig gebed des rechtvaardigen vermag veel."

Het hart van Mozes was verwijd als het zand der zee, zijn geestelijke begeerten waren uitgebreid als haar golven, daarom bad hij verder, zeggende: "Toon mij nu Uw heerlijkheid!" Wonderbare bede! Wel Mozes! gij kunt immers in tegenwoordige toestand met uw ogen niet eens de heerlijkheid der zon aanschouwen, hoe zoudt gij dan de heerlijkheid des Scheppers zelve zien?

Maar zo is de toestand van het nieuwe schepsel, dat door de wedergeboorte in de uitverkorenen wordt gewrocht. Het is uit God en dorst en streeft naar God, en kan niet rusten, voordat het Hem geheel en al bezit en geniet. Alle verbergingen en alle mededelingen, en al het toenaderen en al het verwijderen van het hart, al het troosten en bedroeven vuurt het verlangen nog temeer aan. "Mijn ziel is begerig en bezwijkt ook van verlangen naar de voorhoven des Heeren; mijn hart en mijn vlees roepen uit tot de levende God."

"Hebt gij niet gezien, die mijn ziel liefheeft? Indien gij mijn Liefste vindt, wat zult gij Hem aanzeggen? Dat ik krank ben van liefde." Dat nieuwe schepsel is, volgens de uitdrukking van Paulus, als het ware "in barensnood, verwachtende de openbaring van de vrijheid der heerlijkheid der kinderen Gods, namelijk, de verlossing des lichaams." Even onverzadelijk als de natuur naar het ondermaanse is, evenzo streeft het nieuwe schepsel naar het Goddelijke.

Gevoelt gij nu ook bij uzelf dit verlangen en dorsten naar God en Zijn volkomen gemeenschap? Of zijn dat nog voor u vreemde en bevreedende zaken? Is het ook uw zuchten: "Wie zal mij verlossen van het lichaam dezes doods?" Is het uw hartelijk wensen en verlangen, dat God u geve, "naar de rijkdom Zijner heerlijkheid met kracht versterkt te worden door Zijn Geest naar de inwendige mens?"

Is het inderdaad alzo? Dan behoeft gij niet te vrezen, dat gij niet zult verzadigd worden; want indien gij van ganser harte den Heere zoekt, zo zal Hij Zich van u laten vinden. “Zalig zijn, die hongeren en dorsten naar de gerechtigheid, want zij zullen verzadigd worden.” “Gij hebt gezegd: Zoek Mijn aangezicht; daarom zoek ik Uw aangezicht, o Heere! verberg Uw aangezicht niet voor mij.” Amen.